

“Sabem que podem ajudar el col·lectiu i la societat”

Enric Pérez i Joan Vicens, representants de la Fràter Girona, a la seu del diari El Punt Avui, on es va fer l'entrevista MANEL LLADÓ.

A Sant Feliu de Pallerols, al cor de la comarca de la Garrotxa, cada estiu hi té lloc un petit miracle. Enmig d'un espai idíl·lic, acollits des de sempre pels veïns del poble, i amb unes dosis d'il·lusió, comunitat i diversió equilibrades, una quarantena de persones hi passen quinze dies celebrant el fet de trobar-se, de poder-se organitzar, d'estar junts. Fins aquí, res estrany. Però aquestes convivències tenen una minúscula diferència respecte a altres: les dirigeixen, dissenyen i disfruten persones amb discapacitat física. Són els membres de la Fràter.

Una entitat que té com a missió, expliquen els seus responsables, potenciar el creixement de la persona amb discapacitat i el seu desenvolupament integral a través d'activitats i vivències compartides, i treballar per una societat més igualitària, on tots els éssers humans, independentment de la seva discapacitat, puguin viure amb plena dignitat. A la Fràter, les persones amb discapacitat constitueixen i lideren el moviment i en tenen la responsabilitat. Joan Vicens n'és el president i Enric Pérez, el director de projectes.

El fet que persones amb discapacitat física liderin i desenvolupin un projecte solidari és una peculiaritat? Joan Vicens: Sí, la Fràter va ser una de les primeres entitats que van ser autogestionades pels mateixos discapacitats físics i, per tant, podem dir que va ser pionera. Abans, les persones amb discapacitat es quedaven a casa rebent l'assistència d'altres persones, però no se'ls havia vist mai com a protagonistes i capaços d'aportar coses als altres. Va ser un trencament dir: nosaltres no volem rebre la caritat dels altres, volem fer coses per als altres, encara que sigui només fer una visita a algú que se sent sol. Cadascú, amb les seves capacitats i els seus límits, fa el que pot per a l'altre. El fratern, el discapacitat, fa de voluntari, i l'únic que necessita de persones que no tenen discapacitat és una mica d'ajuda perquè tenim límits de transport i d'altres tipus. La terminologia nostra és diferent perquè el que seria el voluntari en altres associacions, per a nosaltres és el col·laborador que ens ajuda a ser voluntaris. Les convivències a Sant Feliu de Pallerols són la principal activitat? J.V.: Sí, les convivències es fan des de l'any 1976 i és el principal acte, però durant l'any anem fent trobades d'un cap de setmana o un dia que serveixen perquè persones que habitualment estan soles es trobin amb altra gent. Gràcies a això tenen com una altra família i un altre grup d'amics i poden provar noves habilitats, agafar responsabilitats... Fem servir bastant el boca orella; si la gent que ve s'hi sent a gust, s'ho passa bé, ho comunica a persones del seu entorn. És una experiència que s'ha de viure. Us ha passat, que hi hagi hagut algú que us hagi descobert i se li hagi obert tot un nou món? Enric Pérez: Jo mateix. Jo he estat als dos costats. Era guia de muntanya i molt esportista, i era una persona capacitista, que serien les persones que no tenen discapacitats i que se senten superiors. Paternalistes. Que t'agafen la cadira de rodes per portar-te on ells creuen i et violenten, o gent que fa veure que no t'ha vist i només parla amb la persona que t'acompanya. Ara, quan hi penso, em fa vergonya. Jo vaig tenir un accident, vaig passar una època molt dura i sentia que ja no valia per a res, i més en el meu cas, que no treballava en una oficina sinó pujant muntanyes. Pel boca orella, una membre de la Fràter que era clienta meva a la Vall de Núria, es va assabentar del meu cas i em va portar a conèixer la Fràter. Hi vaig arribar el 2016. El primer any de visita i el segon ja per quedar-me a les convivències. M'hi vaig sentit molt ben acollit. Hi ha molta gent, a la casa, i no pares de tenir i conèixer gent nova, de parlar, d'explicar coses. En el meu cas hi havia baralles per seure al meu costat i poder parlar amb mi! vas descobrir tot el que es podia fer a dins de l'entitat? E.P.: Bé, va ser de mica en mica. Al principi, tot i que vas amb cadira, penses que aquell no és el teu món, que vols estar en "el dels altres". És una progressió. Però a poc a poc notes alguna cosa a la pell, unes

sensacions. Comença a funcionar la part emocional. Coneixes la gent. Sobretot descobreixes que darrere la primera sensació, que potser no és la que esperes, hi ha una persona que enraona, que comparteix i de qui acabes essent molt amic. M'estimo les persones que fem l'entitat. Ara puc dir que he millorat com a persona gràcies al meu accident. Perquè he pogut entendre que tots som persones, iguals. I això, a vegades, costa aconseguir que la gent ho recordi. Es pot dir, doncs, que la tasca de la Fràter t'ha canviat la vida? E.P.: M'ha canviat la vida, perquè m'ha empoderat i m'ha permès passar de sentir-me com un zero a l'esquerra a la situació en què estic ara, en què sento que puc fer molt, que puc ajudar el col·lectiu, la societat. Deixar de ser el que necessita a ser el que dona. Una vegada ho descobreixes, és addictiu. Ara no vull deixar-ho. Amb més o menys intensitat veus que pots fer molt. Creieu que la societat encara no ha igualat la visió entre els uns i els altres? E.P.: Tot i que la societat ha avançat, encara falta molt. I és molt cansat. Jo, a casa els ho dic, que hauria d'estar tota l'estona dient què està bé i què no, i què falta fer i què cal canviar. És molt cansat lluitar cada vegada que surts al carrer. En canvi, a la Fràter, tot i que tenim una casa que no és accessible, quan ets allà no et sents discapacitat. Perquè cuidem les paraules, com parlem. Quines paraules fem servir. Cadascú té unes capacitats diferents. Cadascú treballa en el que pot, ja sigui parlar la taula o assecat els coberts. I això ens iguala. Perquè la societat ens discrimina, ens separa, i per això ens fem col·lectiu. En una societat ideal, potser no caldria, seríem fraterns tots. Des del punt de vista filosòfic hi ha molta cosa a fer, sobretot en termes de coneixement, de pedagogia. I ara teniu com a principal projecte de l'entitat la reforma de la casa de Sant Feliu per convertir-la en un alberg i casa de colònies accessible? J.V.: Sí, va arribar un moment en què el Bisbat va decidir fer una cessió de la casa a llarg termini. I nosaltres vam acceptar el compromís d'arreglar-la. Primer ens vam plantejar una reforma a mitges, però quan ja ho teníem preparat vam veure que era difícil de fer només un arranjament, i vam decidir anar a totes. Vam contactar amb el gabinet d'arquitectes PMMT Arquitectura, que és el que ha fet la Clínica Girona i és especialista en accessibilitat. I, de manera altruista, sense cobrar-nos res, van decidir pujar al carro del projecte. Ens van fer un projecte base, de reforma de tota la casa, pensat perquè aquesta sigui accessible de forma universal. Que, amb qualsevol dificultat que tinguis, hi podràs accedir. Hi ha catorze grups de discapacitats diferents i ells van fer catorze plànols, un sobre l'altre, i després els van quadrar. Si aconseguim fer la reforma serà l'única casa de colònies, de convivències o l'únic alberg amb un sistema de disseny integral d'accessibilitat universal. Fins i tot la cuina també estarà preparada perquè les persones amb discapacitat hi puguin accedir i treballar-hi. I, com que serà modular, les places podran variar entre 72 o 40, en funció de les necessitats de les persones que s'hi allotgin. Actualment, un grup de deu persones amb cadires de rodes no poden allotjar-se juntes en un mateix hotel o en una mateixa casa. Una vegada realitzada la reforma, teniu la intenció d'obrir la casa a altres entitats i experiències? E.P.: Sí, ara no és possible perquè no està en condicions. Quan estigui reformada s'obrirà a associacions, moviments i grups amb persones amb discapacitats físiques o intel·lectuals. Obert al públic, com si fos un alberg, però en aquest cas, amb un valor afegit. Es podrà llogar i també quedarà obert per a si el poble vol fer ús de les seves sales. Heu trobat finançament? Com teniu previst aconseguir-lo? E.P.: En tenim una mica. Però falta molt. Darrerament, una de les feines a les quals més em dedico és a donar visibilitat a la tasca que fem des de l'entitat. Mirem de fer difusió de la nostra activitat per tal que tothom sàpiga que existim i que necessitem ajuda. De quanta ajuda parlem. Quin és el pressupost per a la reforma total? L'import total és 1.600.000 euros. És una adaptació ambiciosa, i és cara, ja que, per exemple, cal posar ascensors grans on pugui entrar una llitera. Portem uns quants anys amb la idea, i ja hem anat aconseguint fer petites intervencions, com els lavabos de dones, que ja s'han remodelat sobre la base del projecte. Teniu ajuda de les institucions? Del sector privat? De la Generalitat tenim una subvenció per a activitats però no per a la reforma. En les primeres fases vam rebre una subvenció de la Diputació per a unes coses concretes. La Caixa ens ha ajudat molt. També a Dipsalut vam tenir una reunió i van veure el projecte amb bons ulls, fins al punt que ens van animar a aconseguir fer una agrupació d'entitats, empreses privades i institucions per poder-ho fer entre tots, i en això estem. Sovint, les empreses sí que tenen fundacions i premis per a projectes de caire social, però tenen la preferència que els diners siguin finalistes. Us heu presentat a algun d'aquests premis o subvencions? E.P.: En termes de finançament, no. Però el que sí hem aconseguit és finançament per a l'adquisició d'un projector que aconsegueix el que es feia amb molts projectors, per crear realitat immersiva. Vam guanyar el premi i estrenarem el projector dins de les convivències, el proper 12 d'agost.

En una habitació pots recrear una experiència immersiva, de passejar-te per una nau gòtica o enmig de muntanyes, o tenir la sensació que ets a dins del mar. A més, també permet fins i tot treballar per fer rehabilitació neuronal. Tornant a l'essència de la Fràter, és una entitat amb una base cristiana. J.V.: Som d'Església forma part de la nostra identitat. Això potser ens ha tancat alguna porta o ha fet que algú no volgués arribar a conèixer-nos, però, com en tot, hi ha hagut una evolució, i sobretot hi ha una coherència. Els mossens, la gent que treballa amb nosaltres, és moderna, i activa i molt oberta. E.P.: En aquest sentit, reconec que jo vaig entrar amb reticències i dubtes, i també en aquest cas puc dir que he viscut els dos costats. Estic fent estudis de filosofia, i puc dir que a la Fràter es fa una interpretació molt humana de l'Evangeli. Es parla de força, de moral, de relació i de comunicació. Hi ha qui creu religiosament i hi ha qui pensa que som pols d'estels i que som àtoms que tornem a l'univers. El nostre consiliari, en Benet Galí, ens ajuda en aquest i en molts altres aspectes. I trobem la manera de fer conviure totes les opinions i creences perquè d'això és del que es tracta quan es parla de conviure. Les convivències són a punt de començar. Quins dies es fan? Comencen el dia 1 d'agost i s'allarguen fins al dia 15. Tenen també la particularitat que les persones que hi venen poden quedar-se uns dies i marxar. Ara fa ja tres anys que no les fem, i ens ve tot de nou. De fet, tenim dificultat per trobar prou col·laboradors. És una de les conseqüències de la pandèmia; degut al fet que ha passat temps i que la gent ha canviat una mica els hàbits, es van trencar alguns dels contactes i de les relacions que teníem i ens ha calgut fer-ne de nous. Per sort, gràcies a un conveni amb la UdG, tenim cinc persones del seu servei de voluntariat. Amb ells i amb els que tenim nosaltres ja farem.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 17-07-2022, Pàgina 16

-El Punt Avui. Nacional 17-07-2022, Pàgina 14

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2168249-sabem-que-podem-ajudar-el-col·lectiu-i-la-societat.html>